~~Obskuriøst~~

CRAP Bøg

BI B OBS

2 · DEMO 2

Bibliotek Obskuriøst: Barndommens små oaser

Danmark i 1970erne: et trist årti for ungdommens litteratur. Betongråt og ræverødt på én gang. Eskapisme, fantasi stemplet som falsk bevidsthed. Socialrealisme, socialisme tidens ånd. *Heksefeber*, *Trællene* og *Katamaranen*, *Connie og bolighajen*. Klassekamp i klasseværelset. Børnemagt osv.

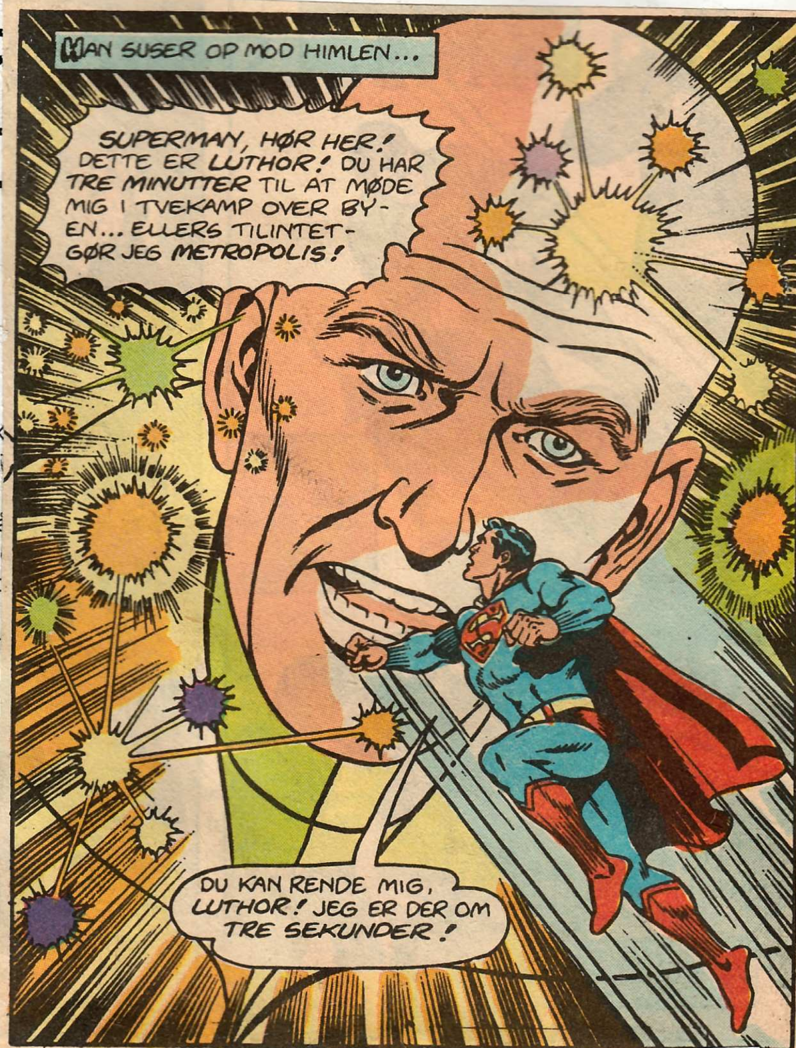
Nå, ja, så vidt den myte som er opbygget i den offentlige bevidsthed. Godt hjulpet af bølgen i 90erne, hvor alt skulle rives ned og itu og spyttes på. Jagten på de røde lejesvende. Reaktionen.

Det var ikke *helt* løgn. Jeg var der selv. Jeg husker de grufulde ungdomsbøger på skolebiblioteket og jeg gik endda på en pæn nordsjællandsk privatskole, så langt fra stenbro og parkeringspladser som tænkes kan. Men det var ikke hele billedet.

Der var nemlig masser af fantastisk litteratur, for os, der ikke gad det andet. Dagdrømmerne, de utilpassede (men ikke af den slags som gik med cykelkæder og sagde sgu). Vi ville have eventyr og vi ville have dem nu.

På bibliotekerne fandt vi alt det borgerlige arvegods som pædagogerne aldrig fik has på (ingen kulturrevolution i lille Danmark, heldigvis): Alexander Dumas den ældre, Jules Verne, Rudyard Kipling - den stygge gamle imperialist, sir Arthur Conan Doyle, R.L. Stevenson og H. Rider Haggard. Ikke at forglemme vores egen Carit Etlar. Noget af det, de skrev er vitterlig hårrejsende, når man nøgtern sætter sig ned og tænker efter i dag, men vi var børn og der var spænding på drengen, det var fremmede verdener, det var eventyr, det var fedt.

Bibliotekerne havde også mere nutidige sager på hylderne. Det danske var godt nok begrænset til nogle få enere som strittede ud: Bjarne Reuter, Ole Lund Kirkegaard, Benny Andersen. Resten var importeret. De store svenske damer: Astrid Lindgren, Tove Jansson, Maria Gripe. De nyere engelske klassikere. Vi gik med dødsforagt løs på

Superman må vente til et senere nummer af BibObs!

alle tre bind af *Ringenes herre*; eventyr som murstensværk var ikke hverdagskost. Og gode amerikanske, tyske, hollandske forfattere med flere. Titler, man ofte skulle arbejde for at få fat i. Der gik fra mund til mund mellem kammerater. Vi havde jo intet internet. Det var bøger, man skulle skrives op til.

Der var naturligvis også seriebøgerne. Dem vi så helsides annoncer for i *Anders And & Co. De Fem* og Enid Blytons andre serier om snusfornuftige børn på sporet af smuglere og juveltyve (Blyton skrev faktisk nogle fantasy-bøger, men de var totalt ukendte herhjemme dengang). De gamle *Jan* og *Kim*-bøger, støvet af og med friske facader. *Alfred Hitchcock og De tre detektiver*. Her var der igen danskere med: Bjarne Reuters *Betram*-bøger og den udmærkede Viggo Madsen serie om *Detektivklubben*. Seriebøgerne tilhørte trivallitteraturen som den blev kaldt dengang og meget var mekanisk metervare. De bød dog også lejlighedsvis på gode læseoplevelser og fungerede om ikke andet som gateway drug til det fantastiske.

gl... serien ... kan ikke få nok af at dissi- ... empatihandt ung mand

Jeg kan ikke overkomme at få alt med her, så jeg har begrænset udvalget til de fantastiske genrer. Spøgelseshistorier, fantasy og science-fiction. Og kun bøger. Tegneserier er valgt fra, ligesom bøger for helt små børn (pixi o.l.). Af billedbøger har jeg kun medtaget de absolutte klassikere.

Henrik Larsen, 6. november 2017

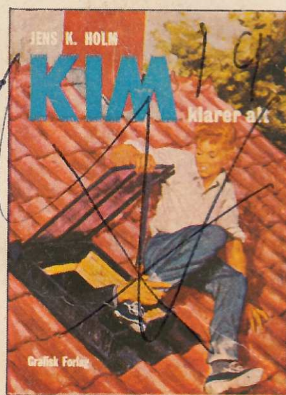

Hvor mange KIM-bøger har du..?

KIM

- [x] 1 Kim & Co.
- [x] ~~2 Kim og den forsvundne skat~~
- [x] 3 Kim og betjenten der blev væk
- [x] 4 Kim og det store kup
- [x] ~~5 Kim og det mystiske hus~~
- [x] 6 Kim på sporet
- [x] 7 Kim og den blå papegøje
- [x] 8 Kim og den oversavede dame
- [x] 9 Kim og spionerne
- [x] 10 Kim og de skjulte juveler
- [x] ~~11 Kim og den røde hane~~
- [x] 12 Kim og læderjakkerne
- [x] 13 Kim og smuglerne
- [x] 14 Kim og den usynlige mand
- [x] 15 Kim i knibe
- [x] ~~16 Kim ta'r affære~~
- [x] 17 Kim og togrøverne
- [x] 18 Kim slår igen
- [x] ~~19 Kim klarer alt~~
- [x] ~~20 Kim og den gavmilde tyv~~
- [x] 21 Kim og den platfodede mand
- [x] 22 Kim og bankrøverne
- [x] 23 Kim og den første klient
- [x] 24 Kim og den brækkede kniv
- [x] ~~25 Kim og edderkoppen~~

benyttet i oplysningsmæssig henseende. Trykt i

Bibliotek Obskuriøst: Barndommens små oaser (demo, 2. udgave) ISSN 2445-6942
Håndlavet i eet eksemplar (unikum). Tekst og layout: Henrik Larsen, august-september, november 2017.
Ansvarshavende redaktør: Henrik Larsen. Kontakt: obsblad@hotmail.com

GYS, MAGI OG HULLER I TIDEN 1960-79 (UDVALG)

Aggie, Maggie og Tish
Forfatter: Betty K. Erwin
Original: Aggie, Maggie and Tish, 1965
Dansk udgivelse: Branner og Korch 1969, oversat af Rose-Marie Tvermoes
Ikke på dansk: fortsættelsen Where's Aggie? 1967

Alfred Hitchcock og De tre detektiver *(serie)*
Forfatter: Robert Arthur, William Arden, M.V. Carey m.fl.
Relevante danske udgivelser: Sølvedderkoppen, Uhyret på spøgelsesbjerget, Den usynlige hund (plus muligvis Ånden i spejlet)

Catweazle
Forfatter: Richard Carpenter
Original: Catweazle, 1970
Dansk udgivelse: Catweazle, Gyldendal 1972, oversat af Birte Svensson

Om en forvirret troldmand, der ved en fejltagelse havner i nutiden dvs. halvfjerdserne. Baseret på en britisk tv-serie (ligeledes skrevet af Richard Carpenter) som har kultstatus i dag. Se også *Catweazle og den magiske dyrekreds.*

Catweazle og den magiske dyrekreds
Forfatter: Richard Carpenter
Original: Catweazle and the Magic Zodiac, 1971
Dansk udgivelse: Gyldendal 1973, oversat af Birte Svensson

Da Marnie var der
Forfatter: Joan G. Robinson
Original: When Marnie Was There, 1967)
Dansk udgivelse: Gyldendal 1969, oversat af Ellen Kirk

Spøgelseshistorie. Hiromasa Yonebayashi instruerede en japansk anime film udgave i 2014.

Den forheksede messingkugle
Forfatter: Mary Norton
Original: Bed-Knob and Broomstick (1957) som samler de to romaner The Magic Bedknob (1945) og Bonfire and Broomsticks (1947)
Danske udgivelser: Gyldendal 1964, oversat af Jørgen Årup Hansen; genudgivet som del af serien Gyldendals ponybøger 1979

Basis for en Disney live action film. Se også *Lånerne.*

Den lille heks
Forfatter: Otfried Preussler
Original: Die kleine Hexe, 1957
Danske udgivelser: Fremad 1963, oversat af Inger Gudmundsen; Sommer & Sørensen 1987, oversat af Birgittte Brix

Den mystiske dør
Forfatter: Howard Fast
Original: Tony and the Wonderful Door, 1952
Dansk udgivelse: Høst 1969, oversat af Ellen Kirk

Det lille spøgelse
Forfatter: Otfried Preussler
Original: Das kleine Gespenst, 1966
Danske udgivelser: Fremad 1967, oversat af Inger Gudmundsen; Sommer & Sørensen 1987, oversat af Inger Boriis

Det mystiske hus
Forfatter: Polly Hobson
Original: The Mystery House, 1963
Dansk udgivelse: Fremad 1965, oversat af Inger Jacobæus

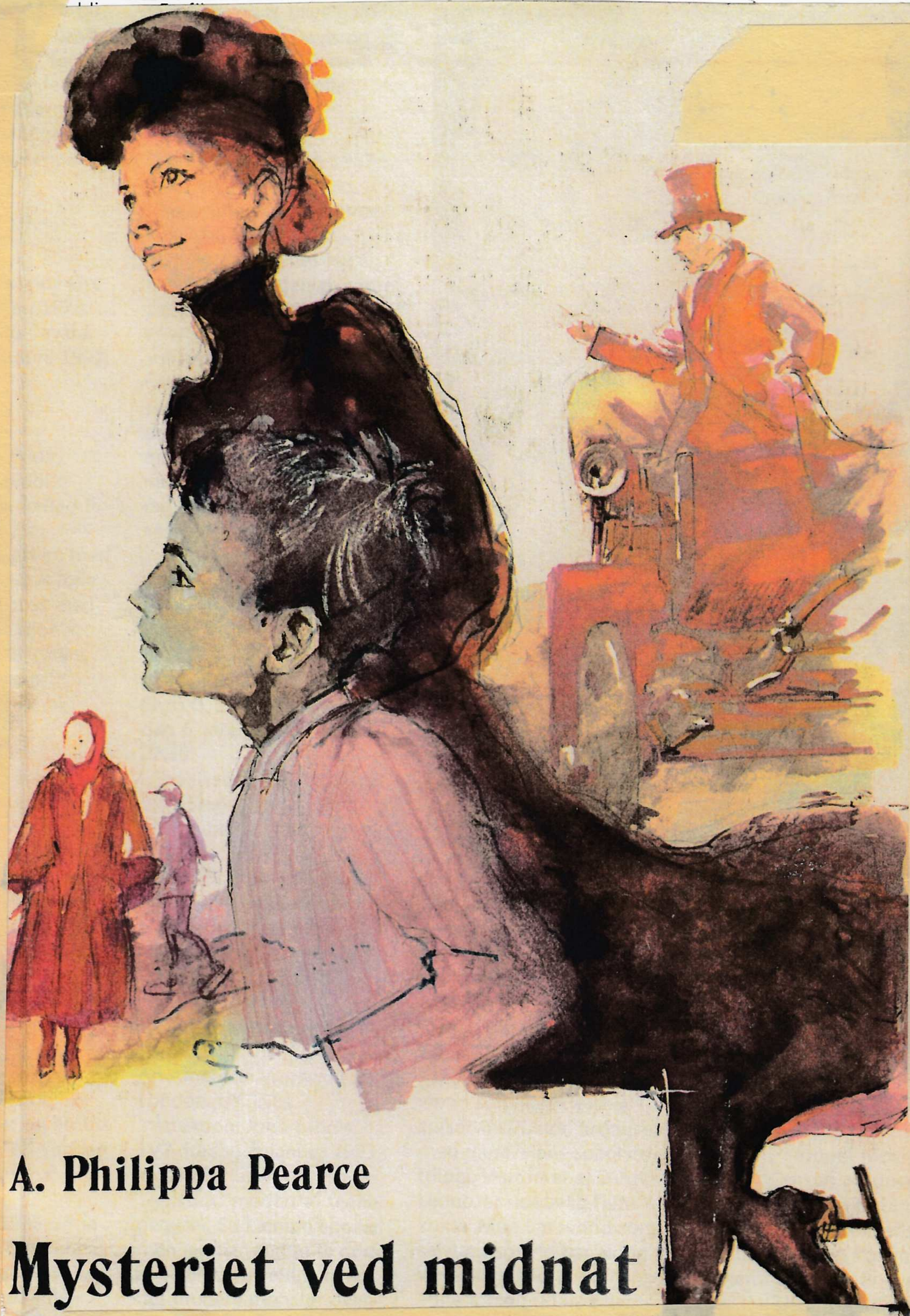
Dr. Jekyll og Mr. Hyde
Forfatter: Robert Louis Stevenson
Original: Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde, 1886
Dansk udgivelse: Sesam 1979, i serien Sesam klassikere, oversat og bearbejdet af Grete Juel Jørgensen (2. udgave fulgte i 1985)

Mig bekendt den første udgave af romanen for børn og unge på dansk. Sesam klassikere var en slags pendant til Gyldendals udødelige, med betydelig overlap af titler, blot endnu mere bearbejdede (læs: forkortede) udgaver.

En værre heks
Forfatter: Jill Murphy
Original: The Worst Witch, 1974
Dansk udgivelse: Branner og Korch 1976, oversat af Rose-Marie Tvermoes
NB. På dansk fulgte senere En værre heks og troldmanden, Forum 1985 (A bad spell for the Worst Witch, 1982).
Ikke på dansk: The Worst Witch Strikes Again (1980), The Worst Witch All At Sea (1993), The Worst Witch Saves The Day (2005), The Worst Witch to the Rescue (2007), The Worst Witch and the Wishing Star (2013).

Dramatiseret flere gange, senest som tv-serie i 2017.

Fabeldyr *(fagbog)*
Forfatter: J.W. (Joseph Wood) Krutch
Original: The Most Wonderful Animals That Never

1971 udgaven

Jessica Lange: jeg stac… holder mest af. Peter J… sons 2005-udgave er … oppumpet egotrip.

Anderson. DR, onsdag 9. december 1992, kl. 20.05.

Daninsky, nobel greve og

Francis Ford Coppola. TV2, søndag 31. januar 1993, kl.

Dirty Harry titler.

Manhattan, USA 1984. Instruktion: Frank Oz. DR,

(1987). Hvorimod rædsler-ne med John Denver

Parker. TV2, fredag 16. juli 1993, kl. 22.45.

Time Bandits
UK 1981

Djævelen i hjertet
Angel Heart, USA 1987.

Were, 1969
Dansk udgivelse: Munksgaard 1974, i serien Centrum serien, oversat og bearbejdet af Eva Jacobsen

Fru Pille-Ville *(serie)*
Forfatter: Betty MacDonald
Original: Mrs. Piggle Wiggle
Danske udgivelser: Fru Pille-Ville, Erichsen 1948, genudgivet 1970, oversat af Anna Katharina Tvermoes (Mrs. Piggle Wiggle, 1947), Fru Pille-Villes tryllekur, Erichsen 1979, oversat af Ditte Alex-Petersen (Mrs. Piggle Wiggle´s Magic, 1949), Fru Pille-Villes gård, Erichsen 1972, oversat af Stig Jensen (Mrs. Piggle Wiggle´s Farm, 1953). Ring til Fru Pille-Ville, Erichsen 1972, oversat af Stig Jensen (Hello, Mrs. Piggle-Wiggle, 1957).
Ikke på dansk: Happy Birthday, Mrs. Piggle Wiggle (2007).

Genfærdet i det gamle hus
Forfatter: Penelope Lively
Original: The Ghost of Thomas Kempe, 1973
Dansk udgivelse: Gyldendal 1977, oversat af Birgitte Brix
Hovedværk i forfatterens børnebogudgivelser.

Genfærdet i vandet
Forfatter: Edward Chitham
Original: Ghost in the Water, 1975
Dansk udgivelse: Sommer & Sørensen 1976, i serien Alle børns bogklub, oversat af Birgitte Brix
Obskur spøgelseshistorie for børn, rigtig god BBC dramatisering på knap en time i 1982.

Gummi-Tarzan
Forfatter: Ole Lund Kirkegaard
Gyldendal 1975, mange genoptryk
Magisk realisme...

Gys og genfærd – fra fantasiens verden *(antologi)*
Redaktør: Kathleen Lines
Forfattere: William Croft Dickenson, L.M. Boston, Ambrose Bierce m.fl.
Original: The House of the Nightmare and Other Eerie Tales, 1967
Dansk udgivelse: Hasselbalch 1969, i serien De unges krimi-gysere, oversat af Mette Nissen

Gys og gru : hårrejsende historier og gruelige gys *(antologi)*
Redaktør: Kari Sønsthagen
Forfattere: M.R. James, Robert Arthur m.fl.
Høst, 1979, oversat af Karen Lis Wissum m.fl.
Antologien er en blanding af klassiske gysernoveller, folkeeventyr og skolebørns egne historier.

Ingenmands hus
Forfatter: Martin Hall
Original: Nobody's House, 1976
Dansk udgivelse: Branner og Korch 1977, oversat af Karen Mathiasen
Dramatiseret som engelsk tv-serie, vist på svensk tv i min barndom. Forfatterens eneste børnebog. Og nej, ikke den Martin Hall!!

Jessamy
Forfatter: Barbara Sleigh
Original: Jessamy, 1967
Dansk udgivelse: Branner og Korch 1967, oversat af Emma Cortes
Om uforklarlig rejse i tid, et tema, der var meget populært i engelsk børnelitteratur (se f.eks. *Mysteriet ved midnat* af Philipia Pearce). Tidligere på dansk var udkommet *Rosemary og hendes kat* (*Carbonel*, Branner og Korch 1957, første del af en serie, resten ikke på dansk). Branner og Korch udgav flere af Sleighs billedbøger og genfortællinger af folkeeventyr, op gennem 70erne.

Katten og kosteskaftet
Forfatter: Mary Stewart
Original: The Little Broomstick, 1971
Dansk udgivelse: Lademann 1971, i serien Spænding i rødt, oversat af Clara Hammerich
Mary Stewart udgav en del værker med fantastiske elementer, bl.a. en længere saga for voksne om Kong Arthur, hvoraf kun første bind, *The Crystal Cave* er udkommet på dansk (*Krystalgrotten*, Lademann 1971) og spændingsromanen *Touch Not The Cat* (*Katten har skarpe kløer*, Lademann 1977) som jeg ofte ser stå på reolen i genbrugsbutikkerne. Hendes anden fantasy roman for børn, *Ludo and the Star Horse* (1974) er ikke oversat til dansk, men i 1981 udgav Sommer & Sørensens hendes tredje og sidste, *Alene i ulveskoven* (*A Walk in Wolf Wood*, 1980).

Kattepigen Frk. Minus
Forfatter: Annie M.G. Schmidt
Original: Minoes, 1970
Dansk udgivelse: Jespersen og Pio 1972, oversat af Elly Sandal
Hollandsk børnebogsklassiker, filmatiseret.

Klosterskatten
Forfatter: J.S. Andrews
The Bell of Nendrum, 1969

…esom Charade (1963) var

Dansk udgivelse: Lademann 1971, i serien Spænding i rødt, oversat af Fritz Haack

Konen som blev så lille som en teske og andre eventyr

Forfatter: Alf Prøysen

Original: Kjerringa som ble så lita som ei teskje, 1957

Dansk udgivelse: Haase 1957, i serien Haases Eventyrsamlinger, oversat af Aase Ziegler. Flere bøger og billedbøger om teskekonen fulgte på forlaget (jeg finder det ikke nødvendigt at inkludere dem).

Den norske digter og sanger Alf Prøysens historier om teskekonen startede som radiospil og bøger. De er også blevet dramatiseret til tv m.m.

Mary Poppins *(serie)*

Forfatter: P.L. Travers

Danske udgivelser: Mary Poppins, Branner og Korch 1965, oversat af Ida Pangel (orig 1934), flere oplag; Mary Poppins vender tilbage, Branner og Korch 1966, oversat af Rose-Marie Tvermoes (Mary Poppins comes back, 1935), Mary Poppins kigger ind, Branner og Korch 1968, oversat af Rose-Marie Tvermoes (Mary Poppins opens the door, 1943); Mary Poppins i parken, Branner og Korch 1968, oversat af Rose-Marie Tvermoes (Mary Poppins in the Park, 1952)

Ikke på dansk: Mary Poppins from A to Z (1962), Mary Poppins in the Kitchen (1975), Mary Poppins in Cherry Tree Lane (1982), Mary Poppins and the House Next Door (1988)

Mysteriet ved midnat

Forfatter: Philippa Pearce

Original: Tom's Midnight Garden, 1958

Dansk udgivelse: Det danske Forlag 1960, oversat af Bengt Janus, genudgivet 1971 med et helt andet omslagsmotiv

Engelsk børnebogsklassiker, dramatiseret flere gange.

Mystiske fortællinger *(noveller)*

Forfatter: Edgar Allan Poe

Original: Tales of Mystery and Imagination (posthum 1908 opsamling)

Dansk udgivelse: Sesam 1979, i serien Sesams klassikere, oversat og bearbejdet af Grete Juel Jørgensen

Ni Poe noveller, vistnok den første Poe samling på dansk, bearbejdet for børn.

Oldriks trolddrik

Forfatter: Elaine Horseman

Original: Hubble's Bubbles, 1964

Dansk udgivelse: Fremad 1968, oversat af Christopher Maaløe

Ikke på dansk: de to fortsættelser Hubble's Treasure Hunt (1965) og The Hubbles and the Robots (1968)

Rejse til Valhal

Forfatter: Robert Swindells

Originaltitel: Voyage to Valhalla, 1976

Dansk udgivelse: Branner og Korch 1977, oversat af Rose-Marie Tvermoes

NB. Første roman af forfatteren på dansk.

Rick redder spøgelserne

Forfatter: Eva Ibbotson

Originaltitel: The Great Ghost Rescue

Dansk udgivelse: Sommer & Sørensen 1976, Alle Børns Bogklub 1976

Skovborgen *(serie)*

Forfatter: Lucy M. Boston

Original: Green Knowe

Danske udgivelser: Børnene på Skovborgen, Hasselbalch 1965, oversat af Mette Nissen (The Children of Green Knowe, 1954); Skattejagten på Skovborgen, Hasselbalch 1965, oversat af Mette Nissen (The Chimneys of Green Knowe, 1958); En sælsom gæst på Skovborgen, Hasselbalch 1965, oversat af Mette Nissen (A Stranger at Green Knowe, 1961).

Ikke på dansk: The Rivers at Green Knowe (1959), An Enemy at Green Knowe (1964), The Stones of Green Knowe (1976).

Dele af serien er blevet dramatiseret.

Spøgelser på rejse

Forfatter: Antonia Barber

Original: The Ghosts, 1969

Dansk udgivelse: Hasselbalch 1970, i serien De unges krimi-gysere, oversat af Mette Nissen

Filmatiseret som The Amazing Mr. Blunden (1972).

Spøgelsestimen: en gysende samling historier om spøgelser og genfærd *(antologi)*

Redaktør: Barbro Werkmäster

Forfattere: Ambroce Bierce, Ray Bradbury, H.G. Wells, Conan Doyle m.fl.

Original: Spöktimmen, 1971

Dansk udgivelse: Høst & Søns forlag 1975, oversat af Karen-Lis Wissum

En blanding af klassiske noveller, folkeeventyr og små historier.

Sælsomme spøgelser *(antologi)*

Redaktør: Alfred Hitchcock (i virkeligheden Robert

Art movie, filmet i mix af … Penn. … en uofficiel Lynch-hyldest,

Hj[...]ebo

Arthur)

Forfattere: Robert Arthur, Lord Dunsany m.fl.

Original: Ghostly Gallery, 1962

Dansk udgivelse: Spektrum 1971, oversat af Christian Dahlerup Koch.

NB. Der mangler fem noveller i den danske udgave!

Tematisk opfølger til Hasselbalch serien *De unges krimi-gysere.*

Søgrøn magi

Forfatter: Elisabeth Beresford

Original: Sea-Green Magic, 1968

Dansk udgivelse: Gyldendals ponybøger 1971, oversat af Birte Svensson

Bind tre i en serie på ni "Magic" bøger og den eneste oversat til dansk

Beresford er mest kendt som ophavskvinden til de spøjse væsner *The Wombles.*

Uglestellet

Forfatter: Alan Garner

Original: The Owl Service, 1967

Dansk udgivelse: Branner og Korch 1969, oversat af Rose-Marie Tvermoes

Også en britisk tv-serie.

Noter

Skønt mange engelske børnebogsklassikere med "Huller i tiden" (min egen oversættelse af "Time Slip") som tema findes oversat til dansk, mangler andre desværre. Edith Nesbit udgav f.eks. børnebøger helt tilbage i starten af det tyvende århundrede (ca. 1889-1913), en ægte pioner. Hun er kun sporadisk oversat og hendes fantastiske bøger først engang i 1980erne. Hovedværket *The House of Arden* (1908) er til dato ikke oversat.

Et udvalg af andre værker i kategorien "Huller i tiden" som ikke er oversat til dansk: Alison Uttley: *A Traveller in Time* (1939), Penelope Farmer: *Charlotte Sometimes* (1969), Jane Louise Curry: *Parsley Sage, Rosemary & Time* (1975), Penelope Lively: *A Stitch in Time* (1976), Margaret J. Anderson: *In the Keep of Time* (1977) og *In the Circle of Time* (1979).

EVENTYR OG FANTASY 1960-79 (UDVALG)

Beatrix Potter *(forfatterskab)*

Af uransagelige grunde blev Beatrix Potters henrivende billedbøger om Peter Kanin og de andre dyr først oversat til dansk mange år efter at de var skrevet (1903-30). Underligt, i betragtning af, at bøger for børn om antropomorfiserede dyr "altid" har været populære herhjemme. Nu var det hensigten ikke at medtage billedbøger i denne bibliografi, men jeg har gjort en undtagelse her, fordi... well, jeg voksede op med nogle af bøgerne selv og så var der den bizarre nytårsballet med mennesker i dyrekostumer på svensk tv... alvorlig talt: Beatrix Potter lader sig ikke ignorere. Hun er for stor, for indflydelsesrig og hendes bøger er ren kunst.

Danske udgivelser i skønsomt udvalg: *Tom Kitte, Historien om en tyk lille Kattekilling*, Illustrations-forlaget 1947, oversat af Aage Børresen (*The Tale of Tom Kitten*, 1907); *Historien om Benjamin Langøre*, Gyldendal 1972, oversat af Anine Rud (*The tale of Benjamin Bunny*, 1904); *Historien om de små Langører*, Gyldendal 1972, oversat af Anine Rud (*The Tale of the Flopsy Bunnies*, 1909); *Historien om Peter Kispus*, Gyldendal 1972, oversat af Anine Rud (ny udgivelse af *Tom Kitten*); *Historien om Peter Kanin*, Gyldendal 1972, oversat af Anine Rud (*The Tale of Peter Rabbit*, 1902), *Historien om hr. Joakim Fisker*, Gyldendal 1974, oversat af Anine Rud (*The Tale of Mr. Jeremy Fisher*, 1906). Dertil kommer diverse opsamlinger fra 1990erne m.m.

Bjørnen Paddington *(serie)*

Forfatter: Michael Bond

Original: Paddington Bear

Der findes over tyve originale Paddington bøger, alle skrevet af Michael Bond som fortsatte serien til sin død i juni 2017.

På dansk er de tidligste udgivelser otte uforkortede bøger på Det Danske Forlag: *Bjørnen Paddington*, Det Danske Forlag 1960, oversat af Bengt Janus (*A Bear called Paddington*), *Mere om Paddington*, Det Danske Forlag 1961, oversat af Bengt Janus (*More About Paddington*), *Paddington ordner alt*, Det Danske Forlag 1962, oversat af Bengt Janus (*Paddington Helps Out*), *Paddington i udlandet*, Det Danske Forlag 1963, oversat af Bengt Janus (*Paddington Abroad*), *Paddington ta'r affære*, Det Danske Forlag 1964, oversat af Bengt Janus (*Paddington At Large*), *Paddington i knibe*, Det Danske Forlag 1965, oversat af Bengt Janus (*Paddington Marches On*), *Paddington i sving*, Det Danske Forlag 1967, oversat af Bengt Janus

nasse på Mine forældre var (som omtalt i Obs 12) kulturelt sammeldags. Rock

Jeg er tæt på at tro, at ABBA var det første band, jeg blev bevidst om. De var

sjælland. Jeg var 15 år og havde lært at huske titlerne på den musik, jeg hørte.

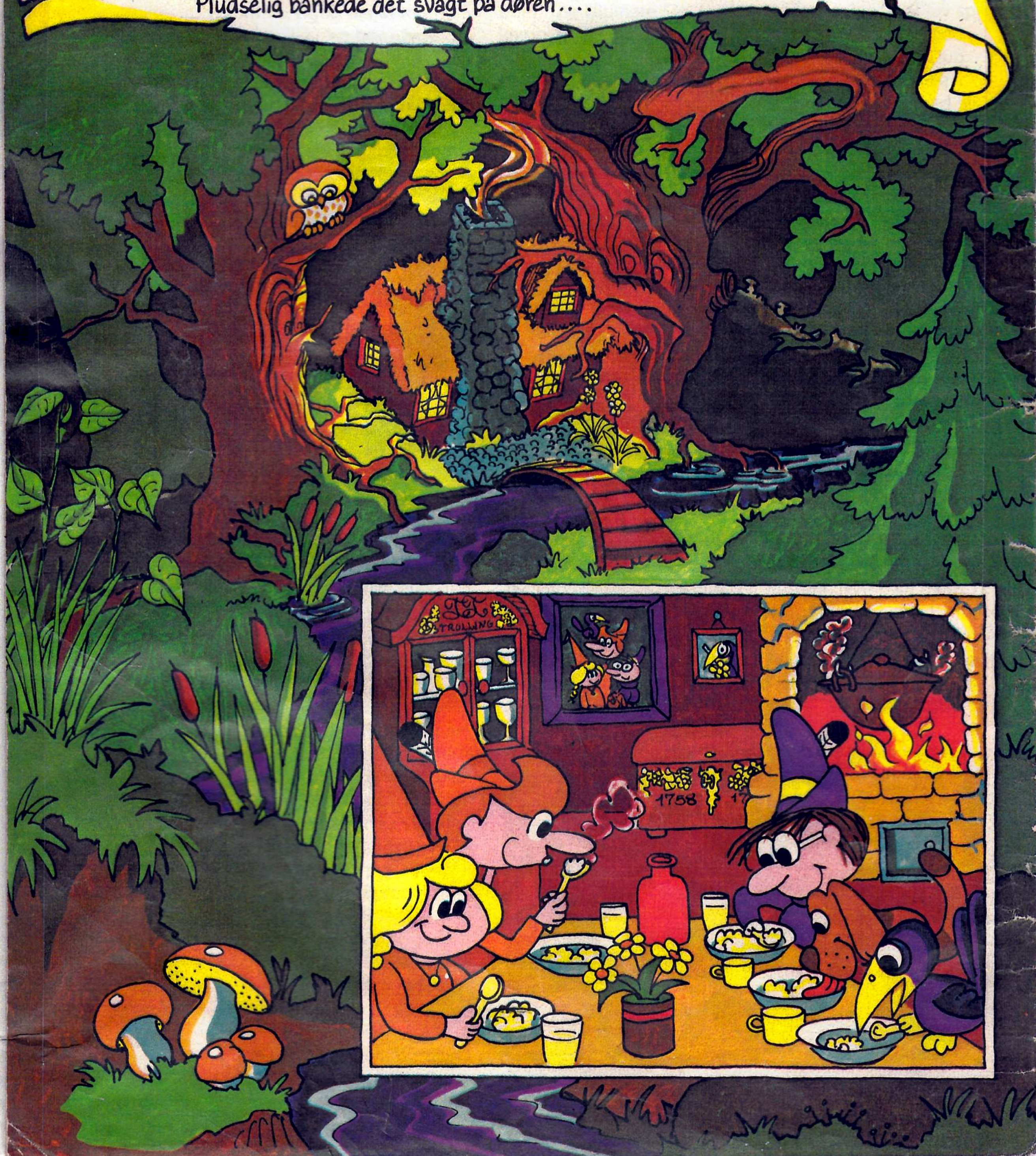
Kate Bush skræmte mig fra vid og sans med "The Dreaming" (1982), da jeg

Dybt inde i Dæmringsskoven, på den anden side af Elverkongens slot, boede Trollingerne i et lille hus. Ingen vidste rigtig, hvor de var kommet fra, men de var flyttet ind i huset som små, sammen med deres hund Mumre, og den tamme fugl Gnyffe.

Børnene hed Håke, Ulf og Gryn.

En aften sad de i deres varme stue og spiste store portioner krasbørstevælling, som var deres livret. Over ildstedet hang den sorte gryde, der endnu var halvt fuld af vælling, som boblede hyggeligt under låget. Det eneste man ellers kunne høre, var pustelydene, når børnene blæste på de varme skefulde, og de små smaskelyde fra Gnyffe, der også holdt meget af krasbørstevælling, men som havde svært ved at spise med ske på grund af næbbet.

Pludselig bankede det svagt på døren....

Første side af Rejsen til Otanien, et 1979 fantasyhæfte produceret af OTA. se Obs. nr. 18

(*Paddington at Work*) og *Paddington gi'r aldrig op*, Det Danske Forlag 1969, oversat af Bengt Janus (*Paddington goes to Town*). Flere noter følger.......

Siden er udkommet et væld af Paddington litteratur herhjemme, de fleste forkortede udgaver, kapiteluddrag af de originale bøger, billedbøger m.v. Mest mindeværdig er nok *Femkronebøgerne* fra Gutenberghus i 1970erne, baseret på BBC tv-serien, der kørte på dansk og svensk tv 1976-79.

Brødrene Løvehjerte

Forfatter: Astrid Lindgren

Original: Bröderna Lejonhjärta, 1973

Dansk udgivelse: Gyldendal 1974, oversat af Ellen Kirk; mange senere oplag og udgaver

Charlie og chokoladefabrikken

Forfatter: Roald Dahl

Original: Charlie and the Chocolate Factory, 1967

Dansk udgivelse: Forum 1971, oversat af Jens Louis Petersen, genudgivet i 1986 som Charlie og chokolade fabrikken

NB. I 1987 udgav Forum fortsættelsen, *Charlie og den store glas elevator* (*Charlie and the Great Glass Elevator*, 1972). Omtale af diverse filmatiseringer...

Da jorden forsvandt

Forfatter: Cecil Bødker

Dansk udgivelse: Det Danske Bibelselskab 1975

NB. Fuld titel: *Da jorden forsvandt : bygget over beretningen om Noahs ark i 1. Mosebog, kapitel 6-9.* Bibelhistorier er vel pr. definition fantasy.

Den fortryllede port

Forfatter: Jiri Trnka

Original: Through the Magic Gate, 1962

Dansk udgivelse: Fremad 1964, oversat af Inger Gudmundsen

Billedbog, illustreret af forfatteren. Trnka var en genial tjekkisk dukkefilmmager.

Doktor Dolittle (serie)

Forfatter: Hugh Lofting

Original: Doctor Dolittle

Danske udgivelser: Doktor Dolittles eventyr (Aschehoug 1929, 1954), Doktor Dolittles rejser (Hasselbalch 1967), Doktor Dolittles dyrebod (Hasselbalch 1968), Doktor Dolittles cirkus (Hasselbalch 1968), Doktor Dolittles posthus (Hasselblach 1969).

Der udkom yderligere syv bind som ikke er oversat til dansk. NB. Thorbjørn Egner har udgivet sin egen gendigtning af figuren, *Doktor Dyregod*, på dansk i bogform København 1959. (Flere detaljer?)

Dragen Albert (serie)

Forfatter: Rosemary Weir

Original: Albert the Dragon

Danske udgivelser: Dragen Albert, Sommer & Sørensen 1976, oversat af Birgitte Brix (Albert the Dragon, 1961); Dragen Albert og den lille kentaur, Sommer & Sørensen 1978, oversat af Birgitte Brix (Albert the Dragon and the Centaur, 1961); Flere historier om dragen Albert, Sommer & Sørensen 1978, oversat af Birgitte Brix (Further Adventures of Albert the Dragon, 1964)

NB. *Pyewacket* fra 1967, om en garvet baggårdskat, skulle være en af Weirs bedste børnebøger, men er desværre ikke oversat til dansk.

Drengen med guldbukserne

Forfatter: Max Lundgren

Original: Pojken med guldbyxorna, 1967

Dansk udgivelse: Gyldendal 1968, oversat af Edith Døssing Christiansen

Elidor

Forfatter: Alan Garner

Original: Elidor, 1965

Dansk udgivelse: Branner og Korch 1973, oversat af Mette Nissen

Modsat forfatterens roman *Uglestellet* (se kapitlet Gys, magi og huller i tiden) om overnaturlige fænomener i vores egen verden, er *Elidor* fuldblods fantasy. Ligesom *Uglestellet* dramatiseret som engelsk tv-serie.

Eventyret om den tapre Hugo

Forfatter: Bjarne Reuter

Dansk udgivelse: Branner & Korch 1977

Eventyret om landet udenfor

Forfatter: Maria Gripe

Original: Landet utanför, 1967

Dansk udgivelse: Branner og Korch, 1978

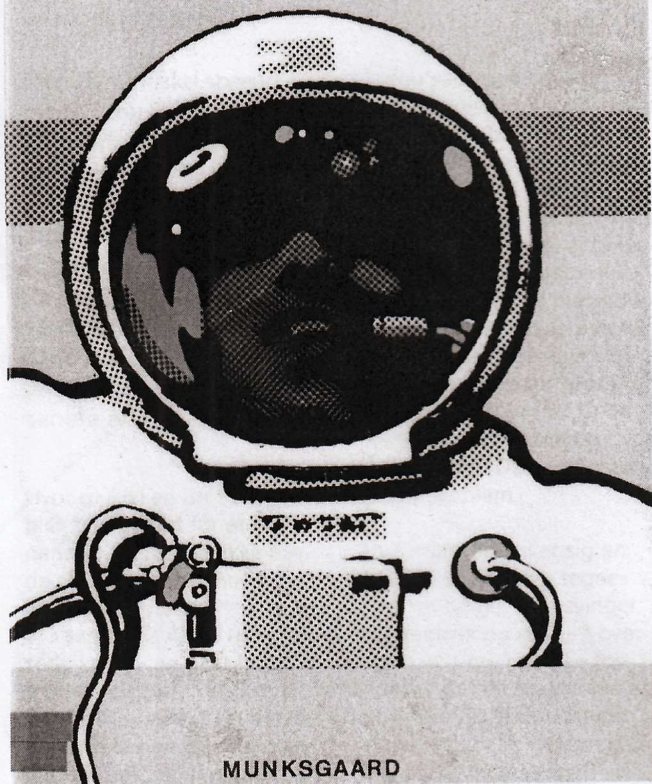
NB. Første halvdel af *Landet udenfor* (se denne), udgivet som separat børnebog på dansk.

Maria Gripe er en af giganterne indenfor det tyvende århundredes svenske eventyrlitteratur, sammen med Astrid Lindgren og Tove Jansson.

Firland (serie)

Forfatter: Norman S. Power

Danske udgivelser: Sagaen om Firland, Skandinavisk Bogforlag 1973, oversat af Carl J. Frejlev (The Firland Saga eller The Forgotten Kingdom, 1970, 1973), Frygt i Firland, Skandinavisk Bogforlag 1974, oversat af Carl J. Frejlev (Fear in Firland, 1974); Firland i

flammer, Skandinavisk Bogforlag 1974, oversat af Carl J. Frejlev

NB. *Firland i flammer* er så vidt vides skrevet specifikt til det danske forlag og har ingen engelsksproget pendant.

Fuglekrigen

Forfatter: Bent Haller

Dansk udgivelse: Borgen, 1979, 2. oplag 1982

Glaspusterens børn

Forfatter: Maria Gripe

Original: Glasblåsarns barn, 1964

Dansk udgivelse: Gyldendals Ponybøger 1966, oversat af Ellen Kirk, genudgivet 1979, ny udgave 1998

NB. Svensk filmatisering (Glasblåsarns barn, 1998, instruktion: Anders Grönros).

Hans og prinsesse Mia

Forfatter: Sven Wernström

Original: Torkel och prinsessan Mia, 1974

Dansk udgivelse: Høst 1975, i serien Høsts PRO-børnebøger, oversat af Torben Weinreich

Hvem skal trøste Knytten?

Forfatter: Tove Jansson

Original: Vem ska trösta Knyttet? 1960

Dansk udgivelse: Gyldendal 1960, oversat af Regin-Højberg-Pedersen; flere genudgivelser

Billedbog, hvis handling udspilles i Janssons Mumitrold-univers. Også en mindeværdig svensk tegnefilm (instruktion: Johan Hagelbäck, 1980).

Hodja fra Pjort

Forfatter: Ole Lund Kirkegaard

Dansk udgivelse: Gyldendal 1970

NB. Filmatiseret i 1985 (instruktion Brita Wielopolska), med titelsang af Sebastian. (Sebastian skrev senere en musical over bogen.)

James og den store fersken

Forfatter: Roald Dahl

Original: James and the giant peach, 1961

Dansk udgivelse: Samleren 1978, oversat af Jytte Hauch-Fausbøll

NB. Filmatiseret som musical i 1996, instruktion: Henry Selick.

Kaninbjerget

Forfatter: Richard Adams

Original: Watership Down, 1972

Dansk udgivelse: Borgen, 1975, oversat af Jannick Storm; mange senere udgaver fulgte

bliver ikke kun hævet for at

artikel. Redaktøren)

NB. I 1996 udgav Adams fortsættelsen *Tales from Watership Down*, en samling af noveller. Dansk udgivelse: *Gensyn med Kaninbjerget*, Borgen 1997, oversat af Claus Bech.

NB. Tegnefilmudgave i 1978, instrueret af Martin Rosen. Flere tegnefilmserier fulgte.

Kaninerne på højen

Forfatter: Robert Lawson

Original: Rabbit Hill, 1944

Dansk udgivelse: Gyldendal 1969, oversat af Birgit Steenstrup

NB. Fortsat i *Vinter på højen* (se denne).

Kaspers rejse til De Mærkelige Væseners Land. Et eventyr for børn

Forfatter: Knud Holten

Dansk udgivelse: Spectator 1969

Kong Tulle: Grundlæggelsen af Tulavall

Forfatter: Irmelin Sandman Lilius

Original: Kung Tulle, 1972

Dansk udgivelse: Branner og Korch 1977, oversat af Vita Korch

Fortsat i *Tulles rejse sønden til*.

Sandman Lilius er en finsk eventyrforfatter og regnes som værdig arvtager til Tove Jansson.

Landet udenfor

Forfatter: Maria Gripe

Original: Landet utanför, 1967

Dansk udgivelse: Branner og Korch 1978, oversat af Ellen Kirk; 2. oplag 1984

NB. Første del af bogen er også udgivet som selvstændig børnebog, *Eventyret om landet udenfor* (se denne).

***Lånerne** (serie)*

Forfatter: Mary Norton

Original: The Borrowers

Danske udgivelser: Lånerne, Gyldenals Ponybøger 1958, oversat af Ellinor Poulsen (The Borrowers, 1952), Lånerne flytter ud, Gyldendals Ponybøger 1960, oversat af Ellinor Poulsen (The Borrowers Afield, 1955), Lånerne til søs, Gyldendals Ponybøger 1962, oversat af Ellinor Poulsen (The Borrowers Afloat, 1959), Lånerne i luften, Gyldendals Ponybøger 1979, oversat af Ellinor Poulsen (The Borrowers Aloft, 1961); de individuelle titler er genudgivet flere gange

Ikke på dansk: The Borrowers Avenged (1982)

NB. Dramatiseret flere gange som både film og tv-serie.

Mageløse hr. Mikkel

Forfatter: Roald Dahl

Original: Fantastic Mr. Fox, 1970

Danske udgivelser: Forum 1975, oversat af Jens Louis Petersen; genudgivet som Den fantastiske hr. Ræv af Gyldendal i 1999, oversat af Glenn Ringtved

NB. Filmatiseret som stop-animation film i 1999.

Muldvarpen og hans venner

Forfatter: Kenneth Grahame

Original: The Wind in the Willows, 1908

Dansk udgivelse: Haase 1972, oversat af Else Heise

Samlet udgave på dansk af Grahames klassiske roman. Tidligere udkommet i to del som *Venner på vejen* (Gyldendal 1940, Haase 1958) og *Den tåbelige tudse* (Gyldendal 1940, Haase 1959).

NB. Gik som tegnet fortælling (England 1968) på svensk tv i 1971 og dansk 1974.

NB. Den danske titel kan undre; måske ville forlaget slå fast, at der var tale om en bog om dyr. Først i 1993 udkom de samlede historier under den korrekte titel, *Vinden i piletræerne* (Bogklubben Rasmus).

NB. Der er skrevet fortsættelser af andre forfattere. Nogle af disse fås på dansk, f.eks. Dixon Scott: *Muldvarpen og hans venner på nye eventyr*, Tellerup 1985, oversat af Karen Lis Wissum (*A Fresh Wind in the Willows*, 1983) og William Horwood: *Vinter i piletræerne*, Klim 1994, oversat af Birgitte Maj Aagaard (*The Willows in Winter*, 1993).

***Mumitroldene** (serie)*

Forfatter: Tove Jansson

Original: Mumintrollen

Danske udgivelser i udvalg: Troldkarlens hat, Illustrationsforlaget 1968, oversat af Marie Svendsen (Trollkarlens hatt, 1948); Troldvinter, Illustrationsforlaget 1969, oversat af Marie Svendsen (Trollvinter, 1957) ; Farlig midsommer, Carlsen 1970, oversat af Marie Svendsen (Farlig midsommer, 1954); Mumifars erindringsbog, Carlsen 1971, oversat af Marie Svendsen (Muminpappans bravader, Muminpappans memoarer, 1950, 1968); Det usynlige barn og andre historier, Carlsen 1972, oversat af Marie Svendsen (Det osynliga barnet, 1962); Mumifar og havet, Carlsen 1973, oversat af Marie Svendsen (Pappan och havet, 1965); Kometen kommer, Carlsen 1974, oversat af Marie Svendsen (Kometjakten, Kometen kommer, 1946, 1968); Sent i november, Carlsen 2002 (!), oversat af Helena Idström, (Sent i november, 1970)

Dertil kommer diverse genudgivelser, samlede bind, bearbejdede udgaver, tegneserier (både originale og af andre kunstnere), tegnefilm, dukkeserier, live action serier osv.

Månen over Gomrath

skærer igennem til det som er hot, sker her og nu, med

maiden og Judas Priest på den anden. Jeg foretrækker

attitude. Lige fra første færd tog de sig selv 200% seriøst,

tigt, blev udgivet mod deres vilje. Det er stadig umisken-

Forfatter: Alan Garner
Original: The Moon of Gomrath, 1963
Dansk udgivelse: Branner og Korch, 1975, oversat af Rose-Marie Tvermoes

NB. Fortsættelse af *The Weirdstone of Brisingamen: A Tale of Alderley* (1960), der bizart nok ikke er oversat til dansk.

NB. *Månen over Gomrath* ender på en cliffhanger. Garner nægtede at skrive en fortsættelse og i mange år var romanen kendt som anden del af en uafsluttet trilogi. I 2012 ødelagde forfatteren sin egen litterære legende, ved faktisk at udgive et tredje bind, *Boneland*, der var fuld af referencer til psykoterapi. Heller ikke denne bog er oversat til dansk.

Narnia *(serie)*
Forfatter: C.S. Lewis
Relevante danske udgivelser: Troldmandens nevø, Frimodt 1968, oversat af P.H. Lange (The Magician's Nephew, 1949); Løven og heksen, Frimodt 1968, oversat af P.H. Lange (The Lion, The Witch and The Wardrobe, 1950), Hesten og drengen, Frimodt 1969, oversat af P.H. Lange (The Horse and his Boy, 1954)

Jeg havde nok hørt om bøgerne i min barndom, men ikke læst dem. Der fandtes nu også kun tre bind på dansk og de var udgivet af det indremissionske forlag Frimodt, med en duft af præstegård og opbyggelig bagsidetekst om det gode budskab.

I firserne, hvor fantasy pludselig var blevet et fænomen og det var okay igen at udgive den slags herhjemme, relancerede Gyldendal hele serien med brask og bram, denne gang uden kristen indpakning. *Men det er til en fremtidig bibliografi.*

Otto er et næsehorn
Forfatter: Ole Lund Kirkegaard
Dansk udgivelse: Gyldendal 1972
NB. Filmatiseret...

Peter Plys bogen
Forfatter: A.A. Milne
Dansk udgivelse: Gyldendals bogklub 1967

Ligesom med *Vinden i piletræerne* har jeg tilladt mig at snyde lidt, ved at inkludere Peter Plys i en bibliografi over børnebøger fra 1960erne og 70erne. Denne udgivelse samler *Winnie-The-Pooh* (1926) og *The House at Pooh Corner* (1928), første gang på dansk hhv. *Peter Plys*, Gyldendal 1930 og *Peter Plys og hans venner*, Gyldendal 1931, begge oversat af Else Heise og Tom Kristensen. Angivelig skulle oversættelsen springe over, hvor gærdet er lavest, visse steder; på den anden side er den fantastisk mundret og flere af vendingerne er blevet del af det danske sprog (eller var i hvert tilfælde stadig i min ungdom). Det er *Tintin* problemet om igen. Jeg indrømmer, at jeg på dette område er en slags omvendt purist; jeg anerkender, at datidens oversættelser af min barndoms kæreste værker kunne variere i kvalitet, men det er tekster, jeg levede og åndede for og som ofte stadig sidder på rygraden og så til helvede med den sproglige korrekthed!

NB. Peter Plys fik en renæssance sidst i 1960erne, med Walt Disneys tegnefilmserier (og trykte spin-offs). Jeg kan ikke døje disse tegnefilm, men der er næppe tvivl om, at de har hjulpet til at fastholde den lille plysbjørn som mediefænomen.

NB. Plys har det samme indbyggede problem som andre børnebogsklassikere, hvor mængden af det originale materiale er begrænset. (Milne skrev i det mindste to bøger plus nogle digte, hvor Kenneth Grahame kun skrev dén ene bog om *Vinden i piletræerne*.) For rigtig at kunne vedblive at malke guldkalven, må rettighedshaverne nødvendigvis hyre nogen til at fortsætte historien. David Benedictus udgav *Return to the Hundred Acre Wood* i 2009 (*Peter Plys på nye eventyr*, Gyldendal 2009, oversat af Kina Bodenhoff og Marianne Iben Hansen) og der er andre, nyere Plys-fortsættelser...

Rejsen til Morgenrødens hav
Forfatter: Bjarne Reuter
Dansk udgivelse: Branner og Korch 1979, genudgivet i 1988

Røveren Runkeldunk *(serie)*
Forfatter: Otfried Preussler
Original: Hotzenplotz
Danske udgivelser: Sidste nyt om røveren Runkeldunk, Fremad 1970, oversat af Inger Gudmundsen (Der Räuber Hotzenplotz, 1962); Røveren Runkeldunk, Fremad 1971, oversat af Inger Gudmundsen (Neues vom Räuber Hotzenplotz, 1969), Røveren Runkeldunks største bedrift, Fremad 1974, oversat af Inger Gudmundsen (Hotzenplots 3, 1973); dertil skal lægges diverse genudgivelser

Slusernes kejser
Forfatter: Bjarne Reuter
Danske udgivelser: Branner og Korch 1978; Gyldendal 1982 (bearbejdet, udgivet i to bind)

Tim og de små usynlige
Forfatter: Hilde Heisinger
Original: Tim und die Unsichtbaren, 1969
Dansk udgivelse: Sommer & Sørensen, i serien Alle børns bogklub, 1972, oversat af Hanne Stouby

Tolkien, J.R.R. *(forfatterskab)*

Relevante danske udgivelser:. Eventyret om ringen, Gyldendal 1968, oversat af Ida Nyrop Ludvigsen (The Fellowship of the Ring, 1954); Hobbitten eller Ud og hjem igen, Gyldendal 1969, oversat af Ida Nyrop Ludvigsen (The Hobbit or There And Back Again, 1937); De to tårne, Gyldendal 1969, oversat af Ida Nyrop Ludvigsen (The Two Towers, 1954); Kongen vender tilbage, Gyldendal 1970, oversat af Ida Nyrop Ludvigsen (The Return of the King, 1955)

Omtale af dramatiseringer, tegneserier, personlige erindringer osv.

Troldmanden fra Oz

Forfatter: Frank Baum

Original: The Wizard of Oz

Relevante danske udgivelser: DODO bøgerne, Sesam 1974, oversat og bearbejdet af Mona Giersing (stærkt forkortet udgave!); Tristan 1979, oversat af Iver Jespersen

NB. Ingen af Baums mange fortsættelser, endsige Oz-bøgerne skrevet af andre forfattere, er oversat til dansk. Underligt.

NB. Dramatiseret mange gange...

Troldmanden i kroen og andre historier

Forfatter: Dorothy Edwards

Original: The magician Who Kept A Pub and Other Stories, 1975

Dansk udgivelse: Sommer & Sørensen, 1976, oversat af Birgitte Brix

Edwards var en engelsk børnebogforfatter som skrev mange historier om spøgelser og hekse.

Tulles rejse sønden til

Forfatter: Irmelin Sandman Lilius

Original: Tulles resa Sunnentill, 1975

Dansk udgivelse: Branner og Korch 1977, oversat af Vita Korch

Fortsættelse af *Kong Tulle* (se denne).

Vinter på højen

Forfatter: Robert Lawson

Original: The Tough Winter, 1954

Dansk udgivelse: Gyldendal 1968, oversat af Birgit Steenstrup

Fortsættelse af *Kaninhøjen* (se denne).

SCIENCE FICTION 1960-79 (UDVALG)

Azur – kaptajnernes planet

Forfatter: Jon Bing

Original: Azur – kapteinernes planet

Danske udgivelser: Branner & Korch 1975, oversat af Vita Korch; Tellerup 1983, oversat af Nils Bjervig; Science Fiction Cirklen 2013, oversat af Niels Dalgaard

NB. Tellerup udgav også de tre fortsættelser *Zalt - dampherrernes planet, Mizt - genfærdenes planet* og *Tanz - gådernes planet.*

De kom fra Jontar

Forfatter: Karen Videbæk

Dansk udgivelse: Branner og Korch 1978, 2. udgave 1985

Delfinernes ø

Forfatter: Arthur C. Clarke

Original: Dolphin Island, 1963

Dansk udgivelse: Gyldendal 1973, oversat af Rose-Marie Tvermoes

Den frosne luft

Forfatter: Lee Harding

Original: The Frozen Sky, 1976

Dansk udgivelse: Gyldendal 1979, i serien Dingo-bøgerne, oversat og bearbejdet af Jette Ahm

Australsk science fiction forfatter. Kun tre af hans romaner er oversat til dansk.

Flugt fra Jorden

Forfatter: Mark Brandis (Nikolai von Michalewski)

Original: Bordbuch Delta VII, 1970

Dansk udgivelse: Spektrum 1978, 1. del af serien Rumpartisanerne, oversat af Franz Berliner

Fortsat i *Forræderi på Venus* (se denne).

NB. Starten på forfatterens saga om rumhelten Mark Brandis. Kun en håndfuld af seriens 31 titler er oversat til dansk.

Forbryderne går amok

Forfatter: Flemming Andersen

Dansk udgivelse: Modtryk 1977, bind 3 i serien Forbryderne

Total enøjet socialistisk børnebogserie, i genren modkrimi eller omvendt krimi, hvor de virkelige forbrydere er Storkapitalen og dens håndlangere. Bind 3 og 4 foregår i en nær fremtid og er derfor teknisk set science fiction. NB. De to første bind, *Forbryderne* (1976) og *Forbryderne slår til* (1976) er derimod *ikke* fremtidshistorier.

ALL RIGHT NOW: TH

FLEMMING ANDERSEN

FORBRYDERNE GÅR AMOK

MODTRYK

...mpe-
øglen Kolossaurus. AA 20-

og ...
Fed...
stak...
af s...
vær...
gan...
ham...
ten; ...
af både ...
en efter...
der er l...
excentr...
-len". De...
ligvis g...
når lige...
Minnie. ...
ce fictio...
strakt o...
af AA. T...
sigtet, ...
fra peric...
en tids...
Joakim, ...
når Joak...
en møn...
lergenst...

Mickey ...
jagt i ju...
40/1968 ... Tegner:
Paul Mu...
Med k... hus,
første his... rits
Farlig og Piet ...
Kaptajn Kirkemus er en
biperson som har vist si...
langtidsholdbar. Hans ...
tion svarer cirka til Mo...
Ands i andeverset, en vand-
taxi tjeneste for Mickey og

makkeren for at lade hans
skyder. Nu skal Mickey be-
...
Super-Mule og kulde...
...
Paul Murry.
En ny tyvebande er på spil
og ingen kan modst...

Tegner: Kay Wright.
En ond opfinder terrorise-
rer ... med sin forstenel-
sesstrale ...
...
pludselig en trussel. Super-

kunne
... Mouse. Den mystis-
ke medaljon. AA 1-3/1972.
Tegner: Paul Murry.
... Murry, med
... odtmule,
Herlock ... olmes og nogle
... Sherlock
Holmes parodien Herlock
Sh...
debut var ... det

bøvlede navn Shorleck — også er Fedtmules), nemlig — på højde med en god Mur- — er tyvekoster og værst af

Forbrydernes terror
Forfatter: Flemming Andersen
Dansk udgivelse: Modtryk 1979, bind 4 i serien Forbryderne

Forræderi på Venus
Forfatter: Mark Brandis (Nikolai von Michaelwski)
Original: Verrat auf der Venus (1971)
Dansk udgivelse: Spektrum 1978, 2. del af serien Rumpartisanerne, oversat af Franz Berliner

Fru Frisby og rotterne fra Nimh
Forfatter: Robert C. O' Brien
Original: Mrs. Frisby and the Rats of NIMH, 1971
Dansk udgivelse: Jespersen og Pio 1973, oversat af Hanne Jeppesen

Frøken Frisk (serie)
Forfatter: Ellen MacGregor
Original: Miss Pickerell
Danske udgivelser: Frøken Frisk på Mars, Gyldendal 1969, oversat af Birgit Steenstrup. Frøken Frisk og geigertælleren, Gyldendal 1970, oversat af Birgit Steenstrup (Miss Pickerell and the Geiger Counter), Frøken Frisk som frømand, Gyldendal 1970, oversat af Birgit Steenstrup (Miss Pickerell Goes Undersea), Frøken Frisk i Arktis, Gyldendal 1971, oversat af Birgit Steenstrup (Miss Pickerell Goes to the Arctic)
Forfatteren nåede at skrive fire bøger om den snurrige tante, før sin tidlige død. Alle fire bøger er oversat til dansk. Serien blev fortsat af forfatteren Dora Pantell, i tretten bind mere, delvis baseret på efterladte noter. Disse bøger er ikke oversat til dansk.

Grøn pest
Forfatter: Irma Chilton
Original: Take Away The Flowers, 1967
Dansk udgivelse: Munksgaard, 1975, i serien Munksgaards Polo bøger, oversat af Klavs Becker-Larsen

Gøgene i Gorby
Forfatter: John Wyndham
Original: The Midwich Cuckoos, 1957
Dansk udgivelse: Munksgaard 1977, to bind, i serien Munksgaards Polo bøger, oversat af Klavs Becker-Larsen, redigeret og læsepædagogisk bearbejdet af Mogens Jansen
NB. Stærkt forkortet udgave. Den uforkortede roman er ikke oversat til dansk.

Hingsten Flammes dyst
Forfatter: Walter Farley
Original: The Island Stallion Races, 1955
Danske udgivelser: Hirschsprung 1959, 1961, oversat af K.E. Konradsen,; Hagerup 1983 som bind 3 i serien De glemte hestes ø, oversat af Grete Juehl Jørgensen
Hesteroman, hvor der optræder aliens fra en anden verden, med interesse for ridesport. Seriøst.

Historier fra en anden verden (antologi)
Redaktør: Andre Norton
Forfattere: Robert Sheckley, Bernard I. Kahn, Ray Bradbury, Keith Laumer, Fritz Leiber, L. Sprague de Camp, J.A. Winther
Original: Gates to Tomorrow, An introduction to Science Fiction, 1973
Dansk udgivelse: Gyldendal 1977, i serien Gyldendals ungdoms-science-fiction, oversat af Franz Berliner
NB. Tre historier er udeladt i den danske udgave.

Invasion på jorden
Forfatter: H.G. Francisco
Original: Geheime Befehle aus dem Jenseits, 1978
Dansk udgivelse: Grafisk 1979, bind 2 Junior Science Fiction serien, oversat af Marianne Brønnum

Jordvagter fra Atlantis
Forfatter: Lee Harding
Original: The Children of Atlantis, 1976
Dansk udgivelse: Gyldendal 1979, i serien Dingo-bøgerne, oversat og bearbejdet af Jette Ahm

Kampen om universet
Forfatter: Paul Berna (Jean-Marie-Edmond Sabran)
Original: Le Continent du ciel, 1955
Dansk udgivelse: Gyldendal 1961, oversat af Knud Müller
Fortsættelse af *På tærsklen til stjernerne* (se denne).

Katastrofe i verdensrummet
Forfatter: Rainer M. Schröder
Original: Unheimliche Gegner der fünften Art - Das Andromeda-Rätsel, 1979
Dansk udgivelse: Grafisk, 1980, bind 3 i Junior Science Fiction serien, oversat af Marianne Brønnum
NB. Fortsættelse af *Sabotage i verdensrummet* (se denne). Schröder skrev et tredje bind i sin saga, *Unheimliche Gegner der sechsten Art – Die Sternenfalle* (1979) som ikke er oversat til dansk.

Klassefjenden
Forfatter: Keld Belert
Dansk udgivelse: Tellerup 1979, genudgivet 1981

hæl (som i sagens natur — histori… — …ildt jaloux, politiet …ans fabelagtige skatte — Baseret på en lidt obskur Fallberg/Murry historie, der kun er blevet bragt på

dansk i opsamlingsbogen
”Hall of Fame

Myrerne
Forfattere: Max Lundgren og Bo Sköld
Original: Myrorna, 1976
Dansk udgivelse: Gyldendal 1979, i serien Gyldendals Ungdoms-science-fiction, oversat af Ellen Kirk

Noahs borg
Forfatter: John Rowe Townsend
Original: Noah's Castle, 1979
Dansk udgivelse: Branner og Korch 1979, oversat af Rose-Marie Tvermos
Også en BBC tv-serie, vist på dansk tv som Noahs slot. Romanen har, modsat serien, en slutning.

Om Om
Forfatter: Stefan Stenudd
Original: Om Om, 1979
Dansk udgivelse: Forum 1979, i serien Ungt Forum, oversat af Franz Berliner
Blanding af science fiction og fantasy. Forfatteren er i dag mest kendt som aikidu underviser i Sverige.

Ond rejse
Forfatter: Irma Chilton
Original: String of Time, 1968
Dansk udgivelse: Munksgaard 1974, 1979, i serien Munksgaards Polo bøger, oversat af Lotte Nyholm

På tærsklen til stjernerne
Forfatter: Paul Berna (Jean-Marie-Edmond Sabran)
Original: La Porte des étoiles, 1954
Dansk udgivelse: Gyldendal 1960, oversat af Knud Müller
Fortsættes i *Kampen om universet* (se denne).

Rejsen til Planeten Droj
Forfatter: Thorstein Thomsen
Dansk udgivelse: Gyldendal 1977, i serien Gyldendals ungdoms-science-fiction
NB. Jeg udvekslede mails med Thomsen om hans roman i 2014, se *Obskuriøst nr. 15, s. 29f.*

Rejse på en ukendt planet
Forfatter: Sven Wernström
Original: Resa på en ukänd planet, 1967
Dansk udgivelse: Høst 1969, oversat af Viggo Madsen

Rummanden, der faldt ned
Forfatter: Lee Harding
Original: The Fallen Spaceman, 1973
Dansk udgivelse: Gyldendal 1978, i serien Dingobøgerne, oversat og bearbejdet af Jette Ahm

Sabotage i verdensrummet
Forfatter: Rainer M. Schröder
Original: Unheimliche Gegner der vierten Art - Kampf im UFO, 1978
Dansk udgivelse: Grafisk 1979, bind 1 i Junior Science Fiction serien, oversat af Marianne Brønnum
NB. Fortsættes i *Katastrofe i verdensrummet* (se denne)

Skumle spioner – et Hitchcock udvalg *(antologi)*
Redaktør: Robert Arthur
Forfattere: Lord Dunsany, Sir Arthur Conan Doyle, Edgar Wallace, Christopher Anvil, Michael Gilbert, Anthony Boucher, Robert Sheckley
Original: Alfred Hitchcock's Sinister Spies, 1966
Dansk udgivelse: Hasselbalch 1969, oversat af Christian Dahlerup Koch
NB. Den danske udgave mangler fire noveller. Sheckleys bidrag til antologien er en rumspion-historie, ”Hersker i rummet”.

Tidsfælden
Forfatter: Nicholas Fisk (David Higginbottom)
Original: Time Trap, 1976
Dansk udgivelse: Gyldendal 1979, i serien Gyldendals ungdoms-science-fiction, oversat af Franz Berliner
Tidsfælden er den eneste af forfatterens adskillige science-fiction bøger for børn som er oversat til dansk.

Tom Swift *(serie) (mangler at research til bunds)*
Forfatter: Victor Appleton (pseudonym)
Danske udgivelser: Tom og hans rumraket, Winther 1969, oversat af Rose-Marie Tvermoes (Tom Swift and his Rocket) osv.

Tripoderne *(serie)*
Forfatter: John Christopher (Sam Youd)
Original: The Tripods
Relevante udgivelser på dansk: De hvide bjerge, Munksgaard 1975, i serien Ny litteratur, oversat af Johan Jørgensen (The White Mountains, 1967); Dødens by, Munksgaard 1975, i serien Ny litteratur, oversat af Johan Jørgensen (The City of Gold and Lead, 1967); Ildhavet, Munksgaard 1975, i serien Ny litteratur, oversat af Johan Jørgensen (The Pool of Fire, 1968)
NB. Den oprindelige danske serie fra Munksgaard havde ingen officiel samlet titel. Da Tellerup genudgav serien i 1980erne indsatte de prequelbindet *Da tripoderne kom* (When The Tripods Came, 1988) som bind 1. Også en BBC tv-serie.

huderuden, der er kæmper og hekse – og en af sidst-

redder en drage fra nogle onde mennesker og vel

set er et plot som går tilbage til Jules Verne.

med tjavset hår, nissehue og godt med attitude, kom

til Danmark i midten af ... nt- Castella. Tegner: Tello. bidraget til at give figuren

Vejrmageren
Forfatter: Peter Dickinson
Original udgivelse: The Weathermonger, 1968
Dansk udgivelse: Hasselbalch 1970, i serien De unges krimigysere, oversat af Mona Giersing
NB. Del af serie på engelsk. Dramatiseret som tv-serien Changes (England, BBC 1975).

LIDT OM GENRER

"Gys og magi og huller i tiden" er historier, der indeholder mystiske, måske overnaturlige elementer, uden at kamme over i egentlig eventyr og finder næsten altid sted i vores egen verden. I 1970erne kaldte danske pædagoger dette for *magisk realisme*, efter en stil kendt fra især latinamerikansk litteratur. Magisk realisme betyder dog snarere en virkelighed, hvor det fantastiske og det normale eksisterer naturligt side om side. De børn som møder onde hekse og finder hemmelige tidsportaler i gamle huse, i de titler, jeg har samlet, er udmærket klar over, at sådan skal tingene *ikke* være, at det er noget værre noget, de har rodet sig ud i.

"Eventyr og fantasy", nå, ja, fantasy fandtes slet ikke som sådan i min barndom. Vi havde folkeeventyr, Tusind og En nat, H.C. Andersen og andre digteres kunsteventyr, vi havde græsk og nordisk mytologi, sagn og folkeminder (så som Molboerne). Ofte var genrerne rodet godt sammen. Flere gamle historiske romaner havde overnaturlige indslag (se f.eks. hos B.S. Ingemann).

Eventyr som H.C. Andersens "Snedronningen" og Selma Lagerlöfs roman *Niels Holgersens forunderlige rejse gennem Sverige* var – kan vi se i dag – tidlig fantasy. Man kunne måske inddrage poetiske værker som *Den lille prins* og *Palle alene i verden*, men første "ægte" fantasy på dansk er nok oversættelsen af Astrid Lindgrens *Mio, min Mio* (Branner og Korch 1955) og så er den endda stadig temmelig bundet til folkeeventyrets form (hvor *Brødrene Løvehjerte* fra 1974 klart er Lindgrens egen).

Frem til slutningen af 1970erne var danske genrebidrag stort set begrænset til Bjarne Reuter og læser man analyser af årtiets børnelitteratur herhjemme, får man indtrykket af, at... det var det. Heldigvis udkom der jo altså en hel del oversættelser af udenlandske værker.

"Science fiction" var kun for de voksne, og så blev det endda regnet for noget underlødigt snavs som pæne mennesker burde holde sig fra. Bevares, man kunne som rask knægt læse kulørte pulp romaner af Niels Meyn m.fl. Der var bearbejdede udgaver af hæderkronede pionerer som Jules Verne og H.G. Wells. Men det var alt sammen enten meget naivt eller meget gammelt.

Ikke at de voksne genrefans havde det særlig fedt. Som barn lånte jeg omnibusbogen *Historier fra andre verdener*, udgivet i 1958 på Carit Andersens forlag – en fantastisk antologi, men noget af en enlig svale. Okay, der var Huxley og Orwell og et stykker mere; Bradbury begyndte så småt at vise sig på dansk fra slutningen af 1960erne; vi skal dog helt frem til 1970erne, før science-fiction billigbogen virkelig blev et hit. Problemet var, at den stadig var rettet mod de voksne. Jeg er ikke fri for at snyde lidt i denne bibliografi, men at inddrage f.eks. Stig Vendelkærs Science Fiction serie ville være at stramme den, også selvom jeg og mine jævnaldrende lånte bøgerne på biblioteket.

Jeg har måttet tænke kreativt for at få lidt kød på denne genreliste. Så der er bl.a. røget en hestebog med. Heldigvis kom der gode sager fra forlag som Munksgaard og Gyldendal. Både Polo og Dingo-bøgerne var ganske vist ofte sprogligt udvandet, men det var i det mindste ægte science-fiction.

ANVENDT LITTERATUR (UDVALG)

Dansk bogfortegnelse 1960-1964, C.E.C. Gads forlag 1968

Dansk bogfortegnelse 1965-1969, Systematisk del, G.E.C. Gads forlag, 1973

Dansk bogfortegnelse 1970-1972, G.E.C. Gads forlag 1975

Dansk bogfortegnelse 1973-1975, G.E.C. Gads forlag, 1977

Dansk bogfortegnelse 1976-1980, Systematisk del, Bibliotekscentralens Forlag, 1981

Niels Dalsgaard (red.): På fantasiens vinger, Høst & Søn, 2002

Bo Green Jensen: Det store eventyr, En bog om drømme i virkeligheden, Essays om eventyr 1982-84, Borgen, 1990

Bo Green Jensen: Det første landskab, Myter, helte og kunsteventyr, Rosinante, 1999

Klaus Johansen og Henry Madsen: Dansk science-fiction bibliografi

Ole Kreisberg (red.): Børnelæsning: Socialismen i 70ernes børne- og ungdomsroman, Borgen, 1981

Gudrun Paaske (red.): Hvem skrev hvad: Danske og udenlandske børnebøger efter 1900, Politikens forlag, 1974

Schiøler & Swiatek: Dansk science fiction index 1741-1976

Torben Weinreich: Bjarne Reuter, Branner & Korch, 1988

Torben Weinreich: Historien om børnelitteratur, Dansk børnelitteratur gennem 400 år, Branner og Korch, 2006

Torben Weinreich: Den socialistiske børnebog, Roskilde Universitetsforlag, 2015

Thomas Winther: Indeks til gyserantologier – en horrorbibliografi, Science Fiction Cirklen 2007

Dertil kommer utallige nattetimer tilbragt på databaserne rex.kb.dk og bibliotek.dk.

NB. Jeg agter også at inkludere en kort liste over genrebøger for voksne som blev lånt af os børn og unge.

gi. Med gæstet...

kollagen på modstående side er uden for tema

vare. Store stygge ulv er

vec

Onk
flug
ter
Teg
Jo
jul
m

ko
ha

Mickey
på isen
ner: To
En si
kun t
Fedt
på
na
sor
ikl

samt på Am-

…gå denne sensommer.
Gå efter en udgave i sæsonens populære grøntoner, og vælg en foret version, hvis den også skal fungere i efteråret. Her er tre stilsikre bud. MICHAEL SCHMIDT

Jakke fra H&M, 799 kroner
Den vatterede bomberjakke fra H&M's kvalitetsfokuserede 'Edition'-kollektion er den perfekte overgangsjakke med et ydre i kraftig twill.

Jakke fra Weekday, 625 kroner

Jakke fra PS by Paul Smith, 2.380 kroner
Den matte satinoverflade og jakkens vatterede krave tilfø... ...jer eksklu... ...sive...

je
O... ...lertid
lok... ...nter
Forfa... ...od
Tegne... ...ar
Genb... ...o-
rie som ...af
dansk.
blev ba...
gamle
And...
forsø... ...d at
Teg... ...er vi
Ri... ...a vo-
de... ...min-
d... ...ionen
...orklarer
...æsened-

...geden lærer, at

KODACHROMES BY BRUCE DALE © N.G.S.

Tense trio follows the action at Nairobi Racecourse, once an exclusive rendezvous for Kenya's white residents. Today a growing number of Africans and Asians enjoy the sport.

Hoofs pulverize the turf around a turn. ... occasionally root out such ...

...igt huske-
Barks!

...ende
Forfatter
r. Tegne

noge

KROP

...r er flere fordele ved
...øbe to eller flere sa...
her er bare et par ...

• Du får selska...
I kan få vend...
på ruten ru...

• I kan mo...
at komme...
hinander...
ROSE hi...
træning...

...ygge
...mmen med

Nu kommer Enid Blytons spændende historier om »De 5« som serieblad. Du får en hel afsluttet, farvestrålende historie hver måned sammen med spændende opgaver og sjove quiz.
Vær med fra starten.

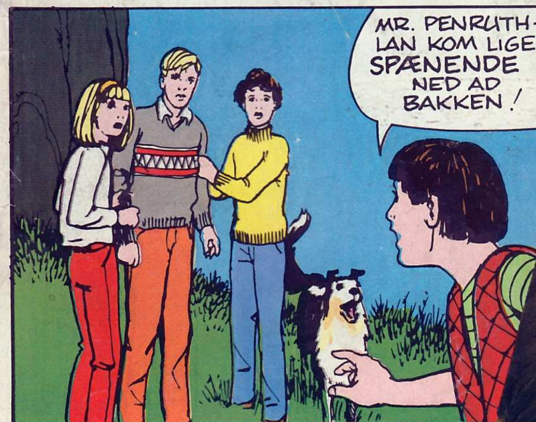

Serieforlaget

øg, ... Quelle surprise. For nye, unge

... meget i min barndoms tv-erindringer, med de dejlige sange

... nen at en større verden udenfor skærmens kant, var "Kikke-

juli 2015